

Beleidskader Nederlands Letterenfonds

In de subsidieregeling culturele basisinfrastructuur 2013-2016 is opgenomen dat fondsen de beleidsplannen opstellen aan de hand van het voor het desbetreffende fonds door de minister bekendgemaakte beleidskader. Hierin treft u inhoudelijke aanwijzingen en richtbedragen per doel. Ik vraag u om in uw beleidsplan per doel/regeling aandacht te schenken aan het effect dat met de activiteiten wordt beoogd en hoe u dit gaat meten.

De mogelijkheid bestaat dat budgetten nog zullen verschuiven, afhankelijk van de matching van subsidies met de andere overheden. Ik vraag u om eventuele verschuivingen van budgetten ter accordering aan mij voor te leggen.

1. Doel

Het kabinet zet op het gebied van de letteren in op vertaalbeleid en de ontwikkeling van de digitale letteren. Het gaat daarbij om activiteiten die een aanvulling vormen op aanbod dat door private of andere overheidsmiddelen tot stand komt. De specifieke doelen van het fonds zijn:

1. Het bevorderen van de kwaliteit en diversiteit van de Nederlandse literatuur, onder meer via het toekennen van projectbeurzen aan auteurs en vertalers.
2. Het bevorderen van de verschijning van risicovolle literaire uitgaven via de verstrekking van productiesubsidies aan uitgevers.
3. Het bevorderen van buitenlandse vertalingen van Nederlandse literatuur via vertaalsubsidies aan buitenlandse uitgevers en internationale promotie van Nederlandse auteurs.

Ten dienste van deze doelen voert het fonds een aantal taken uit waarvan de belangrijkste de deskundigheidsbevordering van vertalers, het stimuleren van de digitale letteren en de ondersteuning van literaire manifestaties zijn.

2. Budget

Een aantal subsidiemogelijkheden bij de fondsen zal verdwijnen. In de periode 2013-2016 zal voor het Nederlands Letterenfonds €10 mln. per jaar beschikbaar zijn (exclusief ZBO-korting en loonbijstelling 2011, inclusief subsidie PEN ad € 22.500). Ik verwacht dat de beheerslasten in de loop van de periode 2013-2016 maximaal 10% bedragen van de totale subsidie. De richtbedragen in dit beleidskader zijn daarop gebaseerd.

Het huidige aantal fondsmedewerkers ad 31 fte's is hoog in vergelijking met dat van de andere fondsen. De totale loonsom ad €2 mln. moet in genoemde periode worden teruggebracht. Ik verzoek u om een calculatie van het minimaal benodigde aantal fte's en de bijbehorende loonsom.

3. Instrumentarium

Ik verwacht dat het fonds het huidige instrumentarium hervormt om te komen tot een meer investeringsgerichte aanpak, zodat ondernemerschap van kunstenaars en instellingen wordt gestimuleerd. U kunt dan denken aan instrumenten waarbij toegekende middelen terugvloeien, zodat ze kunnen worden ingezet voor nieuwe projecten. Gezien de bovengenoemde doelstellingen zal het instrumentarium ook meer vraaggestuurd moeten zijn. Bij ondersteuning van activiteiten blijft externe financiering van groot belang. Ook de matching door andere overheden is bij verschillende regelingen een belangrijk criterium.

Om een helder onderscheid tussen de basisinfrastructuur en het fonds te houden, zal het fonds geen instellingssubsidies verstrekken. Daarnaast zal het fonds geen subsidies verstrekken die het karakter van een inkomensvoorziening hebben. Deze moeten worden omgevormd tot regelingen met voorwaarden met betrekking tot de vraag naar het te creëren aanbod. Bovendien zal het fonds geen tijdschriften subsidiëren.

Het Nederlands Letterenfonds zal bij de toekenning ervoor moeten zorgen dat de activiteiten een aanvulling vormen op de basisinfrastructuur. Instellingen in de basisinfrastructuur kunnen geen aanvragen indienen bij het fonds.

Doel 1: bevordering kwaliteit en diversiteit van de Nederlandse literatuur

Projectbeurzen

Bij de toekenning van projectbeurzen aan auteurs dient een scherpere selectie plaats te vinden op grond van de criteria kwaliteit, vernieuwing en publieksbereik. Omdat er door fondsen geen subsidies meer worden verstrekt die het karakter van een inkomensvoorziening hebben verzoek ik u te onderzoeken of met het oog hierop verlaging van de huidige 'normbedragen' voor projectbeurzen noodzakelijk is. Ook de eregeldregeling wordt afgebouwd.

Als een mogelijke aanvulling op de door het fonds gehanteerde inkomensgrens vraag ik u ten aanzien van aan auteurs toegekende projectbeurzen de inzet van recoupment te overwegen. Ik verzoek u de inkomensgrens zelf te verlagen. Recent heeft u met instemming van het Vlaamse Letterenfonds besloten de cofinancieringsregeling af te schaffen. Ik verzoek u te onderzoeken hoe kan worden geregeld dat Vlaamse auteurs geen onevenredig groot beroep doen op het fondsbudget. Het budget voor projectbeurzen auteurs wil ik terugbrengen tot circa € 2 mln.

Tevens verzoek ik u ideeën te ontwikkelen over het vergroten van de zichtbaarheid van door het fonds ondersteunde auteurs al dan niet in samenwerking met SSS en stichting Lezen.

Stimuleringsregeling auteurs

Ik verzoek u deze regeling af te schaffen dan wel te integreren in de projectbeurzenregeling.

Doel 2: ondersteuning risicovolle uitgaven

Subsidies Literaire Tijdschriften

De regeling literaire tijdschriften wordt stopgezet. Uitsluitend in digitale verschijningsvorm kunnen literaire tijdschriften nog in aanmerking komen voor subsidie.

Productiesubsidies literaire uitgaven

Bij de beoordeling van aanvragen van uitgevers dient het publieksbereik van de betreffende uitgave het zwaarst te wegen. Dat betekent dat meer specialistische uitgaven bestemd voor een kleine kring van kenners over het algemeen niet in aanmerking zullen komen voor subsidiering.

Doel 3: promotie

Meerjarige activiteitensubsidies

Fondsen mogen instellingen niet langer instandhoudings- of exploitatiesubsidies verlenen. Ik vraag u een meerjarige financieringsregeling voor activiteitensubsidies voor (internationale) literaire manifestaties op te stellen en deze in het najaar van 2011 ter goedkeuring aan mij voor te leggen, zodat de procedure hiervan parallel loopt met die van de basisinfrastructuur. De meerjarige activiteitensubsidies betreffen een periode van twee jaar en kunnen na een evaluatie met twee jaar worden verlengd. Beoordeling van aanvragen vindt plaats in een vierjarig kader. De regeling dient aan de volgende voorwaarden te voldoen:

- Scherpere omschrijving van de (categorieën van) activiteiten waarvoor subsidie kan worden aangevraagd; pluriformiteit en aanvullend op BIS-aanbod zijn hierbij belangrijke criteria.
- Invoering van een systeem van normbudgetten op basis van instellingskenmerken, met een stimulerende uitwerking op de prestaties;
- Matching van fondssubsidie door andere overheden;
- Externe financiering, anders dan overheidsfinanciering, als zwaarwegend criterium
- Een systeem waarbij het fonds elke twee jaar de financiering van activiteiten beoordeelt op basis van objectieveerbare criteria en elke vier jaar een integrale aanvraagronde plaatsvindt;
- Aandacht voor bezoekersaantallen
- Spreiding van instellingen en activiteiten

Buitenlandse promotie van de Nederlandse letteren

Uitgangspunt bij de internationale activiteiten van fondsen is het verwachte rendement van investeringen in de bewerking van buitenlandse markten. Bij uw fonds gaat het dan vooral om het bezoeken van belangrijke, voornamelijk Europese boekenbeurzen en het organiseren van literaire manifestaties in het buitenland. Ik verzoek u de keuze van de landen of regio's waarop u zich in de periode 2013-2016 wilt concentreren aan te laten sluiten bij de focuslanden cultuur, de keuze te motiveren en daarbij de te verwachten resultaten te omschrijven.

Productiesubsidies buitenlandse uitgevers

Ik verzoek u deze regeling af te schaffen.

Regelingen	Huidig budget	Budget 2013-2016
Totaal budget doel 1	€ 5,12 mln.	€ 4,77 mln.
Projectbeurzen auteurs	€ 2,55 mln.	€ 2,08 mln.
Projectbeurzen vertalers	€ 1,8 mln.	€ 2 mln.
Stimuleringsregeling auteurs	€ 0,08 mln.	€ 0,08 mln.
Biografieopdrachten	€ 0,18 mln.	€ 0,18 mln.
Reis-en verblijfbeurzen	€ 0,09 mln.	€ 0,09 mln.
Vertaalprijzen	€ 0,05 mln.	€ 0,05 mln.
Eregelden	€ 0,18 mln.	-
Writer-in –residence/ Adam Vluchtstad	€ 0,06 mln.	€ 0,06 mln.
Deskundigheidsbevordering vertalers	€ 0,13 mln.	€ 0,23 mln.
	€ 0,47 mln.	€ 0,28 mln

Totaal budget doel 2		
Productiesubsidies literaire uitgevers (print)	€ 0,19 mln.	€ 0,13 mln.
Subsidies literaire tijdschriften(print)	€ 0,28 mln.	-
Ondersteuning digitale uitgaven		€ 0,15 mln.

Totaal budget doel 3	€ 1,76 mln.	€ 2,66 mln
Vertaalsubsidies buitenlandse uitgevers	€ 0,57 mln.	€ 0,57 mln.
Productiesubsidies buitenlandse uitgevers	€ 0,07 mln.	-
Vertalershuis	€ 0,18 mln.	€ 0,18 mln.
Boekenbeurzen, manifestaties, documentatiemateriaal	€ 0,5 mln.	€ 0,5 mln.
Ondersteuning Nederlandse literaire manifestaties	€ 0,41 mln.	€ 1,31 mln.
Digitale innovatie	€ 0,03 mln.	€ 0,1 mln.
Overig		€ 1,2 mln.
Totaal exclusief maximaal 10% beheerslasten	€ 7,35 mln.	€ 8,91 mln.

Mits gebaseerd op realistische bestedingsplannen kunt u een wijziging aanbrenge in de verdeling van de budgetverhogingen tussen de betreffende posten

4. Beoordelingscriteria en systematiek

Ik wil het beoordelingsstelsel bij de fondsen verbreden. Ik wil u vragen de beoordelingscriteria zoveel mogelijk te objectiveren. Deze dienen tevens aan te sluiten bij de criteria van de basisinfrastructuur. Het gaat daarbij om de volgende criteria:

- Artistieke kwaliteit;
- (Inter)nationale betekenis van de activiteiten;
- Aanvullend op bestaand aanbod;
- Publieksbereik;
- Participatie en educatie;
- Ondernemerschap (o.a. eigen inkomstenpercentage);
- Samenwerking en matching met andere publieke en private partijen;
- Geografische spreiding (indien de enige aanvraag uit een landsdeel of stad op basis van de kwalitatieve beoordeling wordt afgewezen dan wordt de aanvrager de gelegenheid geboden zijn aanvraag aan te passen en opnieuw in te dienen. Het fonds zal zich, bijvoorbeeld door het geven van voorlichting, maximaal inspannen om uit ieder landsdeel/stad goede aanvragen te ontvangen).
- R&D en talentontwikkeling (in dat geval weegt ondernemerschap minder zwaar);

In uw beleidsplan wil ik graag terugzien welke beoordelingsprocedure u hanteert. Ik wil u vragen daarbij per regeling aan te geven hoe u bovenstaande criteria bij de beoordeling meeneemt en weegt.

De verbreding van de beoordelingssystematiek moet ook duidelijk zichtbaar worden in de profielen van de beoordelingscommissies. Ik wil u vragen aan te geven hoe de profielen van de leden van de beoordelingscommissie aansluiten bij bovenstaande beoordelingscriteria.

5. Beleidsinformatie

Ik wil nieuwe afspraken maken met de fondsen over het verzamelen van gegevens ten behoeve van statistiek en beleidsinformatie. Het gaat dan om resultaten van de gesubsidieerde activiteiten (zoals aantallen en typen activiteiten en het publiek dat daarmee bereikt is) en informatie over de bedrijfsvoering van instellingen (zoals de eigen inkomsten en subsidieafhankelijkheid van activiteiten). Ook over de programmering van verkennend en evaluatief onderzoek wil ik nadere afspraken maken met de fondsen. Deze afspraken worden vastgelegd in een informatieprotocol.

6. Planning

Op basis van bovenstaande wil ik u vragen voor 1 november 2011 de regelingen voor meerjarige activiteitensubsidies ter goedkeuring aan mij voor te leggen, zodat de aanvraagprocedure aansluit op die van de basisinfrastructuur.

Ik vraag u voor 1 februari 2012 het beleidsplan in te dienen bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Dit wordt vervolgens aan de Raad voor Cultuur verstuurd, zodat de plannen van de fondsen kunnen worden meegenomen in het advies over het totale cultuurstelsel. Mogelijk worden er specifieke vragen over de fondsen opgenomen in de adviesaanvraag.

Op Prinsjesdag 2012 volgt de officiële beschikking. Hierin worden de prestatie-afspraken, die op basis van het beleidsplan worden opgesteld, vastgelegd.